

REMISSYTTRANDE

Ert Dnr: M2017/00026/Ee
Vårt Dnr: 2017_007
2017-04-25

Miljö- och energidepartementet
Energienheten
103 33 Stockholm
m.registrator@regeringskansliet.se
m.remisser-energi@regeringskansliet.se

ENERGIKOMMISSIONENS BETÄNKANDE KRAFTSAMLING FÖR FRAMTIDENS ENERGI (SOU 2017:02)

IKEM – Innovations- och kemiindustrierna i Sverige lämnar synpunkter på rubricerat betänkande enligt nedan.

IKEMS MEDLEMSFÖRETAG FRÄMJAR TILLKOMSTEN AV ETT HÅLLBART SAMHÄLLE

Våra medlemsföretag producerar viktiga insatsvaror som är nödvändiga i princip alla förädlingskedjor. Med en energi- och klimateffektiv produktion, som tar sin utgångspunkt i den klimatvänliga el vi vidareförädlar till produkter och det sedan länge ständigt pågående energieffektiviseringsarbetet, är våra industriföretag en viktig del av lösningen för ett mer hållbart samhälle. Intresset från samhället och från industrin bör därför sammanfalla i främjandet av ramvillkor som främjar utveckling och långsiktig tillväxt i Sverige av värdeskapande verksamheter.

STÅNDPUNKTER LÄMNADE GENOM REMISSVAR FRÅN SKGS

IKEM ställer sig bakom det av SKGS lämnade remissvaret i vilket kan sammanfattas i följande punkter.

1. Relationen mellan målet om 100 procent förnybart 2040 och kärnkraftens framtid bör förtydligas
2. En elproduktion med lågt klimatavtryck, oavsett produktionsteknologi, bör vara målet för 2040
3. Vikten av konkurrenskraftiga elkostnader för industrin bör ytterligare betonas
4. Förlängning och utökning av elcertifikatssystemet får inte innebära ökad systemkostnad för basindustrin
5. Havsbaserad vindkraft ska bära sina egna anslutningskostnader
6. Förändring av produktionsskatterna för kärn- och vattenkraft är nödvändiga för att säkerställa ett väl fungerande elsystem
7. Kärnavfallsfonden bör ges utökade placeringsmöjligheter
8. Utökad drifttid längre än 40 år bör användas för beräkning av kärnavfallsavgifter för reaktorinnehavare

9. Kommande proposition från regeringen angående vattenkraftens villkor måste tydligt slå vakt om vattenkraftens betydelse för elsystemets funktion
10. Investeringar i ökad överföringskapacitet måste vara kostnadseffektiv för elkunderna och får inte driva upp nätkostnaderna på ett oskäligt sätt
11. "Energy – only" är en lämplig marknadsmodell under rådande förutsättningar
12. Efterfrågefleksibilitet ska vara frivillig och marknadsbaserad
13. Undantaget av höjning av energiskatten på el ska anses omfatta el i tillverkningsprocessen i tillverkande företag, inte enbart elintensiva sådana
14. Genomförandegruppen har en viktig roll och det är glädjande att den redan börjat sitt arbete

MÅLSÄTTNINGEN 50 PROCENT EFFEKTIVARE ENERGIANVÄNDNING ÅR 2030 I SVERIGE

IKEM ser positivt på energieffektivisering i industrin. Företag som konkurrerar på globala marknader arbetar kontinuerligt med effektivisering och andra förbättringar eftersom de ständigt måste vara effektiva och lönsamma. Målsättningar från samhället om effektivisering behöver därför vara så utformade att de främjar tillväxt och förenar en flexibel måluppfyllelse med kostnadseffektivitet och stärkt konkurrenskraft.

IKEM menar att det finns flera bärande skäl till varför absoluta begränsningar av energianvändningen ska undvikas. Förutom att konkurrenskraft och arbetstillfällen inom industrin hotas av en sådan tillväxthämmande begränsning motverkar absoluta begränsningar utgångspunkten att de mest effektiva företagen ska kunna växa på bekostnad av de som är ineffektiva. IKEM anser att energieffektivisering uteslutande handlar om att använda energi så effektivt som möjligt i förhållande till vad som avses uppnås. En begränsning av energianvändandet omfattas i vår mening inte av begreppet effektivisering. Givet den politiska ambitionen att främja en ökad elproduktion i landet är det naturligt att vidareförädlingen av el till efterfrågade exportprodukter också ökar i absoluta termer. Givet det låga koldioxidavtryck som gäller för el i Sverige och norden finns tydliga klimatvinster att göra genom ökad vidareförädling av el i svensk industri.

Jämfört med en absolut begränsning av energianvändningen i Sverige är det föreslagna intensitetsbaserade målet att föredra. Då målsättningen bygger på tillförd energi i relation till BNP kan energianvändningen öka vid en högkonjunktur. IKEM noterar dock att även det föreslagna intensitetsbaserade målet i slutändan utgör en absolut begränsning och som konstruktion kräver en stark BNP utveckling för att inte få negativa effekter. Effekterna av en låg BNP utveckling bör ytterligare analyseras och en beredskap måste finnas för att motverka negativa effekter för industrin i ett sådant läge.

Så som målet föreslås formuleras är de viktigaste parametrarna att följa BNP utveckling och tillförd energi. IKEM anser att industrins konkurrenskraft ska vara en viktig parameter vid uppföljning av effektiviseringsmålet. Viktigt är också att analysera teknikskiften för ökad klimatprestanda i industrin, och i samhället i stort, som innebär en ökad elanvändning. En målsättning för energieffektivisering kan endast accepteras så länge den levererar netto nytta.

SEKTORSSTRATEGIER FÖR ENERGIEFFEKTIVISERING OCH PROGRAM FÖR ENERGIEFFEKTIVISERING

IKEM är positiva till förslaget att Energimyndigheten får uppdraget att formulera sektorsstrategier för energieffektivisering tillsammans med industrin. Vi anser att en svensk strategi ska ta hänsyn till de olika förutsättningar som råder i de olika sektorerna i samhället så att effektivisering kan ske på ett

anpassat och effektivt sätt. Vidare är det viktigt att den administrativa bördan för den svenska strategin hålls på ett absolut minimum. IKEM anser att det är rätt att undvika sektorspecifika mål.

Våra erfarenheter av det tidigare Programmet för energieffektivisering (PFE) är mycket positiva. IKEM stöder framtagandet av ett liknande incitamentsbaserat program. Vi förutsätter att utgångspunkten för ett sådant nytt program bygger på vunna erfarenheter och förmår att fortsatt förena måluppfyllelse med kostnadseffektivitet och stärkt konkurrenskraft. IKEM anser att en framgångsfaktor i det tidigare PFE programmet varit just att fokus legat på att effektiviseringsåtgärden ska vara lönsam för det enskilda företaget. Givet att verksamheterna mellan olika företag helt kan skilja sig åt, att investeringscyklerna är olika och att företagen i olika utsträckning har genomfört åtgärder, är flexibiliteten i genomförandet en viktig framgångsfaktor för de enskilda företagen och systemet som helhet.

EFFEKTIVISERING I SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG

IKEM stöder Energimyndighetens inriktning att främja en ökad och systematisk kunskap i små och medelstora företag om deras energianvändning på ett sätt som är anpassat till små företags förutsättningar. En ökad kännedom om den egna energianvändningen är utgångspunkten för arbetet med att finna lönsamma effektiviseringsåtgärder för det enskilda företaget.

TJÄNSTUTVECKLING OCH VITA CERTIFIKAT

Utredningen föreslår att ett samlat grepp ska tas för att utreda vilka styrmedel som mest effektivt kan öka effektiviseringen i samhället och pekar särskilt på s.k. kvotpliktsystem för energieffektivisering. IKEM konstaterar att några generella hinder för aktörer på marknaden att erbjuda sådana tjänster inte har presenterats. Vi menar att efterfrågan på sådana tjänster ska vara marknadsdriven och inte politiskt bestämd. IKEM ser inte ändamålsenligheten med styrmedel där energiföretagen blir kvotpliktiga och uppfyller sin kvot genom att utföra effektiviseringstjänster i industrins processanläggningar. IKEM anser att initiativet och bestämmanderätten för utförande av effektiviseringsåtgärder inte på något sätt kan tillåtas lämna industrins kontroll.

FORSKNING OCH INNOVATION

IKEMs medlemsföretag är verksamma med lösningar och produkter inom i princip alla förädlingskedjor. Därför ser IKEM positivt på satsningar som omfattar såväl våra industriers produktionsteknologier som produktutveckling. Forskning och innovation hos dem stöder framsteg också inom energiområdet.

SÄKERSTÄLLANDE AV EN KOSTNADSEFFEKTIV UTVECKLING AV ENERGISYSTEMET

De bedömningar och förslag som Energikommisionen lagt om ett mer flexibelt elsystem, integration av en ökad andel förnybar elproduktion och en ökad överföringskapacitet inom landet och i förhållande till omvärlden kommer att innebära ökade kostnader för kunderna i det svenska elsystemet. Ökad leveranssäkerhet och ett effektivare utnyttjande av de samlade produktionsresurserna är positiva faktorer men är inte samma sak som globalt konkurrenskraftiga villkor. För att våra medlemsföretag, som konkurrerar på globala marknader, ska vara konkurrenskraftiga och långsiktigt växa och utveckla sin verksamhet i Sverige måste grundläggande samhällsinfrastruktur, såsom energisystemet, vara så

kostnadseffektivt och välfungerande att det matchar de villkor som dess användare möter på sina marknader. IKEM noterar att konsekvensanalyserna i vissa fall bedömts så osäkra att det inte ens framstår som relevant att göra kvantitativa konsekvensanalyser. Det är därför avgörande att en grundlig analys görs av de olika förslagens påverkan på kunderna och i synnerhet för konkurrenskraften för industrin innan beslut om dess genomförande tas.

Stort fokus läggs på utbyggnad av överföringskapacitet. IKEM anser att den särskilda ställning som nätmonopolen innehar i förhållande till sina kunder och den låga risk som gäller för verksamheten kräver en förändrad nätreglering som stärker kundernas ställning. Det har sedan länge varit tydligt att den nuvarande nätregleringen brister i kundperspektiv och inte förmår att förhindra de stora kapitalöverföringar från kundkollektivet till nätbolagen som skett de senaste åren. IKEM anser att den pågående översynen av nätregleringen, som syftar till rimliga kostnader för nätkunderna, måste få ett tydligt kundperspektiv och stärka Energimarknadsinspektionens förutsättningar att tillvarata kundernas intressen.

IKEM – Innovations- och kemiindustrierna i Sverige

Mikael Möller
Näringspolitisk chef